

PERSBERICHT

DE YERSEKE MOER UITGEROEPEN TOT TIENDE ICOONLANDSCHAP

Beek-Ubbergen / Yerseke, 27 februari 2026

Tijdens een feestelijke bijeenkomst op vrijdagmiddag 27 februari is het Zeeuwse gebied de Yerseke Moer uitgeroepen tot het nieuwste Icoonlandschap van Nederland. Na uiteenlopende landschappen in onder meer Limburg, de Achterhoek, Friesland en op Texel, is de Yerseke Moer het tiende gebied met dit predicaat.

De titel Icoonlandschap wordt toegekend door de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC), in samenspraak met lokale partijen die betrokken zijn bij het behoud en de ontwikkeling van het gebied. De onthulling vond plaats in Gasterij Schoudee in Wemeldinge en was georganiseerd door de VNC in samenwerking met Het Zeeuwse Landschap.

Wat is een Icoonlandschap?

Icoonlandschappen zijn gebieden met een bijzondere landschappelijke schoonheid en gaafheid. Deze unieke stukjes cultuurlandschap laten door hun rijke cultuurhistorie zien hoe de geschiedenis van het Nederlandse landschap levend gehouden kan worden. Verschillende partijen zetten zich ervoor in deze gebieden niet alleen te behouden maar ook verder te ontwikkelen. Bovendien zijn Icoonlandschappen ecologisch waardevol omdat er tal van bijzondere planten- en diersoorten voorkomen.

De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, die de lat hoog legt bij de keuze voor de Icoonlandschappen, laat door de aanwijzing zien dat er in Nederland nog bijzonder gave landschappen bestaan, die meer waardering en bescherming verdienen om voor de toekomst bewaard te blijven. Tevens kan het predicaat beschouwd worden als een blijk van waardering voor de mensen die bij het gebied betrokken zijn. Er is geen geldprijs of andere consequentie aan de benoeming verbonden.

Over de Yerseke Moer

Geschiedenis

De Yerseke Moer: gaaf tot op de oudste kaart van 1850 en ongeschonden uit de strijd tegen water, oorlogen en de vaart der volkeren gekomen. Ooit was het gebied groter totdat er een kanaal dwars doorheen werd gegraven. Dit Kanaal door Zuid-Beveland is inmiddels 160 jaar oud en loopt als een liniaal kaarsrecht in noord-zuidrichting door dit wonderlijke landschap.

De Yerseke Moer is een veenweidegebied, maar anders dan de meeste veenweides zijn de percelen soms al in de Romeinse tijd ontgonnen en met ontwateringssloten geschikt gemaakt voor gebruik.

Zowel de Romeinen als de mensen die na hen kwamen, volgden bij het graven van de sloten de grillige kreken die door eb en vloed al voorgevormd waren.

Pas toen dijken het zoute water in de 12^e eeuw definitief wisten te keren, kon het veen – door overstromingen verzilt – onder de daaroverheen afgezette zeeklei weggehaald worden. De afgegraven klei werd vrij achteloos op hopen gegooid, omdat men vooral op zoek was naar zout en turf. Door deze vroege ontginning ontstond een grillig en bultig landschap.

Rechtere paden en legakkers werden pas aangelegd na de komst van regulering. De legakkers dienden om de turf op te laten drogen. De moertering, het afgraven van veen om er zout uit te winnen, veranderde de bodemstructuur totaal. De zeeklei die was weggegraven om bij turf en zout te komen, werd later weer teruggegooid op de percelen en geëgaliseerd, zo goed en zo kwaad als dat ging in de middeleeuwen.

Na de succesvolle bedijking raakten de meeste sloten brak en dus niet geschikt voor consumptie, ook niet voor het vee. Hierdoor lagen in de agrarische landschappen van Zeeland wellicht de meeste drinkpoelen voor het vee van heel Nederland.

Landschap

Ooit bestonden grote delen van Zeeland uit dit soort landschappen, maar schaalvergroting in de landbouw heeft ook in deze provincie het landschap met zijn vaak eeuwenoude ontginningssporen vrijwel geheel gewist.

Maar niet in de Yerseke Moer, die alleen daarom al uniek is. Dat blijkt temeer uit de UNESCO-status als geopark Schelde Delta, waar de Yerseke Moer deel van uitmaakt. Bovendien is het gebied vanwege haar hoge natuurwaarde onderdeel van een Natura 2000-gebied en nu dan ook nog uitverkozen tot Icoonlandschap.

Biodiversiteit

Het spreekt voor zich dat de flora en fauna in dit gebied bijzonder moeten zijn. Zout veen, zeeklei, zoet en brak water, allemaal op steenworp afstand naast en door elkaar, trekken immers allerlei soorten aan. Van zeekraal, ratelaar en zeegerst tot haas, kievit, leeuwerik, bergeend, slobend, dodaars en tureluur.

Wie over de wegelingen (paden) de Yerseke Moer bezoekt, beseft hopelijk hoe uniek het gebied is. Zeeuwse trots in handen van het Zeeuwse Landschap.

Over de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

De VNC zet zich in voor herstel en behoud van het cultuurlandschap in Nederland, onder andere door aanleg en onderhoud van landschapselementen zoals heggen, houtwallen en struweelhagen.

Ook reikt de vereniging jaarlijkse stimuleringsprijzen uit in de vorm van de Gouden Mispel voor uitzonderlijke inzet voor het cultuurlandschap en de Gouden Zwaluw voor bijzondere bevordering van natuur in het stedelijk gebied. Sinds 2018 benoemt de VNC ook Icoonlandschappen. Het werk van de VNC wordt mede mogelijk gemaakt door een meerjarige bijdrage van de Postcode Loterij.